

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Agrarne borbe.

V borbi stanov je prišel kmečki stan v težak položaj. Njegovo težko delo mu ne prinaša sadu, njegov trud je brez plačila. Boljše se godi delavcu, ki za svoje gotovo delo dobi svoje gotovo plačilo, kakor pa majhnemu zadolženemu posestniku, ki mu slaba letina niti toliko dohodka ne prinese, da bi mogel plačati svoje obveznosti. Bil je celo leto delavec brez plačila, kajti končni obračun mu kaže, da je delal za stonj. To je bridko, in zaradi tega ljudstvo trumoma zapušča poljedelstvo, pušča tudi zemljo zanemarjeno in neobdelano in hiti v mesto za obrtnim delom.

Dobiček od kmečkih pridelkov spravljajo veliki prekupci, ki na borzah določajo cene. Hkrati pa je splošna industrializacija cene delavskim silam dvignila tako visoko, da jih kmet več ne more zmagati. Tako je prišel kmečki stan v stisko in si ne more pomagati.

Pa so še drugi sovražniki kmečkega stanu. V Italiji se je odigrala sedaj velika borba med kmetom in revolucionarnimi socialnimi demokrati, ki se je to pot končala z zmago združenih kmetov. Socialna demokracija vidi v kmetu svojega glavnega sovražnika. Letos je hotela kmečki stan stan smrtno zadeti s splošno stavko vseh poljskih delavcev. Organizirali so poljske delavce in hlapce in ob času žetve proglasili stavko. Več mesecev prej so že s podrobno agitacijo delavstvo pripravljali, in ko se je začela žetev, je izbruhnila stavka, ki je trajala več tednov. Socialna demokracija je naravnost povedala, da hoče tolikokrat porabiti stavko kot svoje najhujše sredstvo, dokler ne uniči kmečkih posestnikov in tako pripravi tla za svojo socialno revolucijo. Zato ni bila to le stavka, ampak je bil pravi uničevalni boj proti kmetu sploh.

Kmetje so se pa ob pravem času pripravili. Kmečke zveze so se trdno organizirale in so sprejele boj s socialno demokracijo. Kmet je v prvi vrsti seveda delal sam. Kmečke zveze so pa naročile v velikem številu kmetijskih strojev, ki so delali za tisoče delavskih rok. V krajih, koder kmet o strojih doslej ni ničesar vedel,

so se naenkrat udomačili moderni stroji. Potem so kmečke zveze klicale iz drugih krajev delavce, ki niso v socialistični organizaciji. Tako je prebil kmečki stan čas žetve.

Za mladev so pa udarili socialni demokrate iznova, in kmetje so zopet sprejeli ta boj. Pa socialisti so postali zdaj nasilni. Odganjali so delujoče od dela, napadali mlatilne stroje in jih ustavljali. Na cestah in poljih so ležale razbite in prekucnjene mlatilnice. Najhujše je bilo okoli Parme in Ravenne v takozvanih Markah. Pa kmet se ni dal ostrašiti. Pregnali so napadalce, in kmalu so zopet delali kmetijski stroji. Tam, kjer so prej z roko mlatili, ali koder so volji z nogami stopali po snopih, je zdaj stroj z naglico opravil svoje delo, in kmečke zveze so skrbale, da so prišli pri strojih hitro na vrsto kmetje eden za drugim. Socialni demokrate so hujskali celo hlapce, da naj po hlevih ne krmijo živine, da bi od lakote poginila.

Pa vsi ti naporji so se razšli ob kmečki vztrajnosti, in socialno-demokratska stavka se je ponesrečila. Socialna demokracija ni dosegla svojega namena. Posledice te vojske proti kmetu so sledeče: 1. Kmetje so se združili v svoje trdne stanovske organizacije. 2. Ker je v Italiji delavcev v izobilju, so zdaj kmetje socialne demokrate spodili iz službe in poklicali delavce iz drugih krajev. 3. Kmet se je seznanil s strojem, ki bo vzel dela tisočim delavcem.

Ta borba med kmetom in socialno demokracijo je jako poučna. Pravična in koristna je delavska organizacija, ki se obrne v industriji proti izkoriščajočemu velekapitalu, da doseže opravičeno zboljšanje za delavca, a brezvestna je soc. demokracija, ki hujška v pogubo kmeta in delavca, samo zato, da bi njeni voditelji dosegli svoje politične cilje. Zato je pa stvar kmetov samih, da se združujejo in postavijo v bran proti obema velikima sovražnikoma: Proti brezvestnemu liberalnemu kapitalizmu, ki sesa na tihem kmetovo kri, in proti prevratni socialni demokraciji, ki ga hoče s silo pregnati z njegove posesti.

To je veliki namen krščanskih kmečkih zvez!

Cesarjev rojstni dan.

Pomiloščenje.

Danes objavlja uradna »Dunajčanka« cesarjevo lastnoročno pismo pravosodnemu ministru Kleinu, ki slove: Ljubi Klein! V letu, ko mi spomin na šestdesetletnico, odkar sem zasedel vladarski prestol, do naša toliko znakov ljubezni in udanosti mojih narodov, se spominjam tudi tistih nesrečnikov, ki so se pregrešili proti drž. postavam. Zato odpuščam vsem osebam, ki so se pregrešile, predno se to razglasi, hudodelstva razžaljenja veličanstva ali pa hudodelstva razžaljenja kakega člana cesarske hiše ali pa obeh hudodelstev, če niso v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, kazni, v kolikor se niso že prestale. Ukazujem nadalje, da se ne zasledujejo pred dnevom razglasitve storjena navedena hudodelstva. Nadalje odpuščam vsem, ki so bili pred objavo kaznovani v zapor, ki ne znaša več kakor dva tedna, ali pa v denarno kazen, ki ne presega 150 K, če prej še niso bili kaznovani in če še niso prestali kazni. Nadalje se odpušča, če je kdo obsojen v zapor in pa v denarno kazen, če ne presegata kazni dveh tednov. Odpuščam vsem, ki so bili obsojeni pred razglasitvijo pomiloščenja v zapor ali denarno kazen treh mesecev, če niso bili prej kaznovani, posledice obsodbe, da ne smejo izpolnjevati gotovih pravic, mest in pooblastil, kakor tudi izgubo aktivne in pasivne volivne pravice v javne zastope. Nadalje se odpušča ostanek kazni 752 jetnikom, ki se izpuste iz zapora 18. avgusta.

Sedanje pomiloščenje prekaša glede na obseg ono ob vladarjevi petdesetletnici.

Slavnostna predstava v Ištu.

Danes zvečer je napovedana v Ištu slavnostna predstava, pri kateri sodelujejo v vojaških oblekah iz leta 1848 otroci nadvojvodinje Marije Valerije.

Časopisje

se toplo spominja letošnjega cesarjevega rojstnega dne, ne zgolj avstrijsko, marveč tudi inozemsko.

Odlikovanja v armadi.

Cesar je izdal ukaz, po katerem ustanovi vojaški jubilejski križec. Nadalje podeljuje jubilejski križec vsem, ki so se udeležili leta 1848. vojske pod Radeckym.

Jubilejski vojaški križec dobe vsi aktivni častniki in gažisti armade, mornarice in deželne brambe, kakor tudi neaktivni častniki, ki so aktivno služili od 2. decembra 1848. do 2. decembra 1908., nadalje kapelniki, ki so 2. decembra v aktivni službi in aktivno moštvo, ki pripada 2. decembra 1908. vsaj drugo leto boroženi moči, in orožniki, ki služijo 2. decembra 1908. vsaj drugo leto. Nadalje je pa vladar imenoval nadvojvodo Petra Ferdinanda za imejitelja 66. pešpolka, podelil red železne krone mnogim generalom, med drugim načelniku generalnega štaba, podmaršalu Conradu Hötendorfu, nadalje več generalom veliki križ Franc Jožefovega reda, med drugim poveljniku III. armadnega zbora, podmaršalu Potioreku, kakor je tudi odlikoval z redovi in izrazil zadovoljnost mnogim častnikom in vojakom. Vojni minister fcm. Schönaich je povišan v barona. Nekdanji zbornični predsednik grof dr. Vetter, bivši ritmoister, je po cesarjevi posebni milosti imenovan za štabnega zdravnika v deželni brambi. Izredno veliko bo letos tudi število v častnike povišanih gojencev vojaških zavodov.

Jubilejski stokronski cekini.

Poleg 20-, 10-, 5- in 1-kronskega jubilejnega denarja se izroče zdaj prometu tudi 100-kronski cekini.

Jubilejski križec civilnim državnim uslužbencem.

Uradna »Dunajčanka« objavlja danes cesarjevi lastnoročni pismi ministrskemu predsedniku Becku in ministru cesarske hiše, Aehrenthalu, ki naznanja, da cesar ustanovi jubilejski križec civilnim državnim uslužbencem po statutu, ki ga še cesar potrdi.

Turčija ustavna država.

Velikega vezirja sultan zdaj večkrat zasliši, kar se prej ni godilo. Preosnovali so civilno listo. Državne urade so premestili v »Visoki porti«. Odpravili so urad za šifrirane brzojavke. Državni zbor bo zboroval v veliki dvorani justičnega ministrstva, tam, kjer je zboroval turški državni zbor pred 30 leti. Poslaniki inozemskih držav, ki so bili na dopustih, so okrajšali dopuste in se vračajo v Carigrad. Turško časopisje ugodno sodi o vladnem prometrov. Za to potrebni stroji so jako priprosti in poceni. S pomočjo te iznajdbe lahko v Peterburgu pripravljena eksplozija izpremeni Carigrad v prah in pepel. Filipov pravi, da mora s svojo iznajdbo, pri kateri so jako hitro eksplozivne snovi, jako previdno postopati. Če bi se v njegovem laboratoriju, ki je na južnoruski stepi, prigodila eksplozija, bi bilo na 50 vrst okoli uničeno vsako živo bitje. Iznajditelj upa, da bodo vsled te grozne iznajdbe vojske postale vedno bolj redke.

× × ×

Popolnen preobrat v mornarici.

Iz Washingtona poročajo: Pod avspicijami geološkega urada se vrši preiskovanje, kako bi se dalo na voj. ladjah kuriti mesto s premogom s plinom. Kurjenje s plinom ima mnogo prednosti pred kurjenjem s premogom, vendar izvedenci se dosedaj še niso zjedini, ker plin povzročuje nevarnost razstrelbe, kateri se je jako težko izogniti. Kakor se je izjavil inženir Robert Fernald, pod katerega nadzorstvom se vrše preizkuševanja, bode moderna vojna ladja popolnoma mirna; iz nje se ne bode kadilo, ker plin bode preskrboval vse ladijske stroje; nadalje bode ladja plula v zelo nizki vodi z brzino 40 vozljev na uro. Vse slabe ladijske točke bodo pod vodo, dočim bode na krovu uničevalna baterija topov. Ponoči ladje sploh ne bode opaziti, ker ne bode imela jarbolnikov, ne dimni-

LISTER.

20.000 rubljev.

(Zgodbica z Ruskega.)

Leta 184. je odposlala neka južnonemška državnica mladega diplomata z važnim diplomatičnim poslanstvom na ruski dvor, kjer se je kmalu do dobrega sprijateljil s peterburško diplomacijo. Kratko pred odhodom iz Rusije je šel še v kavarno, bil tam nekaj časa in se nato odpeljal domov. Doma v svojo veliko grozo pogreši svojo denarnico, v kateri je imel 20.000 rubljev v bankovcih. Hiti nazaj v kavarno, poizveduje po izgubljenem, ali nikdo se ne oglasi, da bi videl njegovo denarnico. Povprašuje po izvoščeku, ali nikdo ga ne pozna, nikdo ne vé zanj. Ne preostane mu torej drugega, kakor potruditi se na policijo, tam prijaviti svojo izgubo in prositi za strogo preiskavo. Še opomni mladega diplomata na jako težko možnost, da bi se izgubljeno zopet našlo, vendar obljubi, da bo storil vse, kar bo mogoče storiti, ko ta odstrani njegove pomisleke s svotico 100 rubljev. Štirinajst dni preteče, ubogi Nemec še vedno ni dobil svojega nazaj. Visoka policija mu na njegovo pogostno povpraševanje odgovarja le, naj se nikar ne boji, da se bo denar že našel. Tu sklone diplomat odpotovati,

kajti mudilo se mu je že zelo, in izgubo preboleti ali pa — zaračunati. Pred odhodom mu je dovoljena še poslovilna avdijenca pri carju. Car sprejme diplomata zelo milostno in ga tudi vpraša, kako mu je kaj ugajalo v Peterburgu. Ta se izrazi, da mu je vse na dvoru jako všeč, le da ima manj vzroka, pripomni v šali, biti zadovoljen z rusko policijo, ki bi mu lahko z večjo brižnostjo pomagala iskati izgubljeno denarnico. Car izrazi svoje sočutje in prosi diplomata, naj vsaj še en dan počaka v Peterburgu, da ne bo odšel s takim neprijetnim utiskom glede ruskega inštituta, ki stoji sicer na tako dobrem glasu. Drugo jutro je navsezgodaj nekdo potkal na vrata Nemca, in šef policije je vstopil, globoko se priklanjajoč.

»Prosim tisočkrat oprostjenja,« je začel ta, »da se je čuječnosti policije šele danes posrečilo dobiti v roke vašo denarnico. Kolika je bila vrednost papirjev v nji, če smem vprašati?«

»Bilo je 20.000 rubljev v papirju.«

»Sicer ni bilo nikakih papirjev v denarnici?«

»Ne.«

»No, kakor rečeno, denarnica se je zopet našla, ali bila je v tako ostudnem stanju, da se Vam je nisem smel drzniti take prinesti. Bankovci so pa vsi tukaj.«

Zelo vesel je mlad diplomat sprejel denar in je policijskega šefa še obdaril.

Šele, ko je bil poslanik zopet na nem-

ških tleh, je naenkrat opazil, da je podloga pri notranjem žepu v suknji razparana. Preiskal je škodo in pri tem dobil v oglu suknje svojo pogrešano denarnico in v nji nedotaknjenih 20.000 rubljev, o katerih je mislil, da jih je izgubil v kavarni.

Iznajdbe.

Avstrijsko zrakoplovstvo. Avstrijska armada dobi vodljiv zrakoplov, ki bo haje kupljen v Nemčiji. Listi poročajo o dveh novih zrakoplovih, ki sta izum Avstrijcev. Aeroplan avstrijskega inženirja Hipsicha je težak 300 kg in ima 50 konj. moči, inženir Wels je pa iznašel aeroplan, v katerem v kratkem iz bližine dunajske Rotunde poleti v zrak in o katerem zagotavlja, da bo prekosil vse dosedanje poizkuse na tem polju, tako da bo imela avstrijska iznajdba prvenstvo. Če bo le res.

× × ×

Grozna iznajdba. Poročali smo, da je švedski polkovnik Unge iznašel zračni torpedo, katerega se lahko brez šuma izstreli. Še ni pričela tvrdka Krupp, ki je patentno pravico odkupila za več milijonov, izdelovati te zračne torpede, že prihaja iz Rusije poročilo, da je profesor Filipov Ungeja znatno prekosil. Filipov je s pomočjo elektrike iznašel eksplozivne valove, ki povzročajo eksplozije v daljavi tisoč kilo-

gramu. Dognali so, kako je obogatel bivši artiljerijski minister Zeki paša. Minister Turhan paša je prodal na povelje kamarije imobilije, vredne 3 milijone frankov, za 100.000 frankov, a Zeki je založil le desetino. Izjavil je, da povrne, kar je ogoljufal. Armenci so odstavili svojega patriarha, zdaj pa zahtevajo Bolgari, naj se odstavi eksarh Jožef, ljudje pa, naj odstavijo višjega rabinca Mozesa Lewyja in naj jih nadomeste s poštenimi, izobraženimi možmi. Turkinje se vedno bolj emancipirajo. V Carigradu se je vršil 16. t. m. **shod turških žena**, ki ga je vodila Turkinja. Zahtevale so svobodo, odpravo pajčolana in moderne obleke, kakor tudi monogamijo.

Bolgarski agent Gešov je večkrat zatrdil turškemu zunanjemu ministru, da Bolgarija ne misli na vojsko. Bolgarske čete so sploh odložile orožje. Iz Male Azije pa dohajajo poročila o nemirih. Razglasitev ustave so marsikje tolmáčili tako, da ni več postav in davkov. Neki armenski list poroča, da so mohamedanci v Herakleji masakrirali kristjane, ki so glede na proglasitev ustave priredili manifestacijo. V vilajetu Mamureh ul Asis so pa napadli Kurdi in opustošili armenske vasi. Na Kurde so odposlali Nešet pašo, ki jim je pobil glavarje.

Sultanov najljubši sin, princ Burhan paša, je prevzel predsedstvo novega mornariškega kluba. Sultan je odpustil 46 adjutantov. Listi poročajo, da so Zeki pašo izpustili iz zapora.

AVSTRO-OGRSKA.

Zasedanje dalmatinskega deželne zboru.

Zader, 18. avgusta. Ker je potekla deželnozborska doba dalmatinskemu deželnemu zboru že 23. junija, se vse čudi, zakaj da vlada ne razpiše volitev, dasi že vse stranke pridno agitirajo. Med uradniki se govori, da jeseni še kratko zboruje dalmatinski deželni zbor, predno ga razpuste. Vlada namreč želi, da bi reformirali deželni odbor in volivni red.

Jugoslovanski minister.

Zagreb, 18. avgusta. Hrvaški listi se zopet pečajo s poročili, da se namerava imenovati jugoslovanski minister. Trde, da je imenovanje odvisno od sporazumljenja med »Slovenskim klubom« in pa »Savezom južnih Slavenov«. Ministrstvo bi imelo slovenski in hrvaški oddelek. Jugoslovan bi postal minister, ko bi bil izvoljen za podpredsednika kak Italijan ali pa Rusin.

Vojaška realka v Dubrovniku.

Zader, 18. avgusta. »Narodni List« poroča, da se ustanovi v Dubrovniku vojaška realka z nemškim učnim jezikom.

Jezuiti zapustili Zader.

Zader, 18. avgusta. »Narodni List« poroča, da zapuste po 45 letih jezuiti Zader, ker manjka družbi duhovnikov.

Jubilej mons. Bulića.

Spjlet, 18. avgusta. Monsignor Bulić praznuje, ko se povrne od posvetovanj mednarodnega arheološkega kongresa v Berlinu, svojo 25-letnico kot voditelj izkopalnih del v Saloni in kot ravnatelj tamšnjega arheološkega muzeja.

kov ter se bode lahko nevidno popolnoma tiho približala sovražniku. Inženirja Fernalda stroji se imenujejo Internal Combustion Motor. Zjedinjene države bodo kmalu imele najboljšo mornarico na svetu, ki se bode lahko kosala z mornaričnim brodom treh drugih držav. Plinovi stroji so na vojnih ladjah povsem praktični, ker povzročajo manj stroškov, nadalje, ker se plin lahko izdela na vojnih ladjah, torej odpadejo takozvana premogarska nakladališča ali premogovne postaje, in nadalje, ker pri plinovitih strojih slednji ne povzročujejo nobenega ropota, kar je posebne važnosti za vojno mornarico. Plin se pridela v posebnem aparatu, ki ne potrebuje dimnika. Oglje se spreminja direktno v plin, ki takoj odide v stroje. Kako bi se odstranil dim iz strojnih prostorov vojnih in drugih ladij, to vprašanje je strokovnjake že več let mučilo s težkimi študijami. Dandanes se lahko opazi sovražno ladjo milje daleč po dnevu in ponoči, ko uhajajo iskre iz dimnikov. Nadalje je moderna vojna ladja s plinovimi stroji precej zavarovana pred sovražniki. Jarboli in dimniki odpadejo in ves gorenji krov se spremeni v baterijo. Dimniki so dosedaj dajali dober cilj za streljanje. Odslej naprej bodo baterije sovražniku popolnoma zakrite in povzročale temveč škode napadcu. Več poizkusov se je vršilo že v Norfolk, W. Va., in z poizkusi so bili vsi navzoči veščaki zelo zadovoljni. Kakor hitro se dokaže, da je plin sposoben brez nevarnosti za ladijske stroje, ga upeljejo, oziroma plinove stroje po vseh ameriških vojnih ladjah, mesto dosedanjih, ki se kurijo s premogom.

Velikosrbska propaganda.

Koalicijski listi poročajo, da ni res, da bi vlada ne uplivala na sodno preiskavo glede na velikosrbsko propagando. Vse sodne akte so minulo soboto nesli v vladno palačo, kjer so pri konferenci konstatirali, da Nastičeve izpovedi ne zadostujejo za obtožbo. Nastič je moral zapustiti ponoči elegantno kavarno, ker je občinstvo protestiralo. V Kostajnici in v Dvoru so zasledili nova dejstva. Oblasti so zasledile več nesrbov, ki so delali v smislu belgrajskega revolucionarskega odbora. V kratkem zapro nove osumljence.

Skupni ministrski svet

se vrši 19. t. m. Vodil ga bo Aehrenthal. Pečal se bo z vojnim proračunom.

»Narodni klub« in češka ministra.

Parlamentarna komisija »Narodnega kluba« se je posvetovala z ministroma Fiedlerjem in Praškom 17. t. m. od 3. poludne do 7. zvečer. Razmotrivali so ves politički položaj in Beckov program. Posvetovanje se nadaljuje 18. t. m.

Nemški nacionalci in prestolonaslednik.

»Nemško-narodna korespondenca« trdi, da obiskuje prestolonaslednik velikokrat Solnograd, ker namerava darovati »Katoliškemu vseučiliškemu društvu« poslopje za katoliško vseučilišče.

Ustanovitev trutnovskega obročnega sodišča.

Glasi ministro Praška, »Venkov«, razpravlja o Beckovi obljubi nemškim poslancem o ustanovitvi okrožnega sodišča v Trutnovem. List trdi, da je mogel Beck to obljubiti, ne da bi obvestil Praška, in grozi, da Prašek nastopi z agrarci tako, da Beck ne bo mogel izpolniti svoje obljube.

Demonstracija proti Wahrmundu.

V topljicah Möders prebiva znani profesor Wahrmund, ki se mu pa ne godi najboljše. Kmetje so zelo hudi nanj in so mu priredili mačjo godbo.

Zopet razburjeni Nemci.

Nemci so zopet razburjeni. Od petka namreč dostavljajo brzopjavke v Hebu z nemško-češkimi zatvornimi znamkami, med tem ko so bile prej samonemške.

Sternberg.

Grof Sternberg je odšel, da ima mir pred politiko, na severni tečaj, prej pa je spustil v svet zabavljanje na vse strani. Zelo se je bil že približal katoliškonarodni stranki češki in je že hodil na njene shode.

Dvobojna afera z agrarcem Bergmanom pa ga je seveda odtujila katoliškim krogom. Da je Penička oklofutal, in podobne stvari, so mu vsi za dobro sprejeli, a z dvobojem se vendar ne morejo sprijazniti katoličani, tudi če se dvobojuje Sternberg. Ker nekateri celo niso hoteli glasovati za to, da se Sternberg ne izroči sodišču, je grozno hud in zmerja sedaj v svojih »Lidovih listih« prelatstvo. Katoliško časopisje češko mirno prigovarja grofu Sternbergu, naj se potolaži, da ne odbije od sebe še bolj onih, ki bi sicer simpatizirali z njim.

Pročodrimovci.

Praga, 17. avgusta. Protestanti vedno upijejo, da smo katoličani nestrpni. Dejansko so pa nestrpni protestanti. To dokazuje tudi peti občni zbor avstrijske nemške evangelijske zveze, ki opozarja evangelijske cerkvene občine, naj se že zdaj pripravljajo na 400letnico reformacije in naj ustanavljajo Lutrove hiše. Nadalje pa pozivljajo na odpor od Rima, češ, da jim nasprotuje »rimska cerkev« in »klerikalizem«.

Vodovodne cevi za praški vodovod.

Praga, 17. avgusta. Češki listi ostro nastopajo, če bi se izročila nabava vodovodnih cevi za praški vodovod vitkoviški nemški železni tvornici. Čehi sklicujejo 19. t. m. v Prago velik ljudski shod, ki bo protestiral, da bi se naročile vodovodne cevi v Vitkovicah. »Čas« priporoča, naj se nabavijo vodovodne cevi pri neki francoski družbi.

NEMŠKI KATOLIŠKI SHOD.

Düsseldorf, 18. avgusta. V nedeljo so na zunaj pokazali svojo moč v impozantnem izprevedu katoliški delavci. V ponedeljek se je pa pričelo resno delo. V nedeljo so po krasno okinčanem Düsseldorfu nastopali katoliški delavski bataljoni, združeni po katoliških delavskih društvih. Zvestobo katoličanstvu in sv. Očetu so obetali na 30 shodih. Po shodih je pa 50.000 katoliških delavcev napolnilo ceste do poznih večernih ur, ko so jih odpeljali posebni vlaki v njihove domače kraje. V Düsseldorfu je pa ostalo 10.000 delegatov in udeležencev katoliškega shoda, ki so hiteli na slavnostni pozdrav. V ponedeljek reši katoliški shod tak obširen spored, ki ga more rešiti le v 50 letih boja izurjen nemški katoličan. Od 7. zjutraj do polnoči

mora poslovati osrednji odbor na 10 različnih krajih.

Zjutraj ob 8. je bila natlačeno polna cerkev sv. Roka. Splošno pozornost vzbujajo katoliška dijaška društva s svojimi zastavami in dijaki v polni paradi. V cerkvi se vrši pontifikalna sv. maša in »Veni creator Spiritus«. Ob pol 10. se prične prvo zborovanje. Med 11. in 12. uro prično zborovati društva, ki se vrste. Ob 3. popoldne prično odseki svoje delo, ob 5. popoldne se pa vrši v slavnostnem šotoru prvo javno zborovanje. Zvečer ob 8. imajo »Križarji« slovesno zborovanje, dijaki imajo komerz, slovesna zborovanja pa učiteljska, mladeniška in kat. rokodelska društva.

STRAH PRED OGLEDUHI V NEMČIJI.

V severnem Šlezviku so prijeli pet oseb, ki so na sumu, da vohunijo za Angležem.

INSPEKCIJSKO POTOVANJE ITALIJANSKEGA VOJNEGA MINISTRA OB MEJI.

Rim, 18. avgusta. Italijanski vojni minister Casana si je ogledal mejo ob zahodnih Alpah, ki zapirajo Ligurijo in Piemont. Jeseni si pa ogleda Casana stare in nove utrdbе ob zahodni meji. Casana je inženir in upajo, da bo »inspekcija« vspešna.

POMNOŽITEV ANGLEŠKE MORNARICE.

Angleška najame posojilo 100 milijonov funtov šterlingov, da pomnoži mornarico.

ODKRITA ZAROTA NA HAJITIJU.

Hajitiška vlada je odkrila novo zaroto proti državnemu redu. Zapri so nad 200 oseb, med zarotniki so tudi Evropejci. V departementu Port au Prince je proglašeno vojno stanje.

Dnevne novice.

+ **Liberalni zgagarji.** Liberalna zveza slovenskih zadrug, ki se bori z velikanskimi deficiti, poizkuša vse mogoče, da bi se vgnezdila s svojim liberalizmom med ljudstvom. Kako slabo vest ima ta zveza, se vidi iz tega, da je pač objavila v »Narodu« nekaj števil, s katerimi hoče javnost slepiti — kajti visoke številke, ki jih izkazuje promet raznih mestnih hranilnic, vendar ne gredo v račun liberalne zveze — ni se upala povedati, kako ogromno izgubo dela vsako leto njena uprava, in je zamolčala svoj veliki deficit. Vkljub temu, da je popolnoma nesposobna za velik blagovni promet, pa se hoče uriniti pri dobavi sena. Kakor nadležni judovski agent se usiljuje vsem županstvom, kakor bi bila ona vladni organ, po katerem se dele državne podpore. Celotno vse kočevske občine so dobile nemška pisma, v katerih se jim kot edino zveličavna priporoča liberalna zveza. To je vendar preveč, in tudi mi, ki smo o liberalni zgagi doslej molčali, smo prisiljeni, povedati c. kr. državnemu vladarju sledeče: Liberalne zveze ni sprejela niti Splošna avstrijska zadrugna zveza v svoje članstvo, ker jo smatra kot konkurenco Zadrugni zvezi kot škodljivo in nepotrebno, in tudi c. kr. poljedelsko ministrstvo je iz istih razlogov odklo subvencijo. V direktno nasprotstvo s poljedelskim ministrstvom, ki postopa v tem slučaju po analogiji drugih dežel, se postavi deželna vlada kranjska, ako ona to, samo iz političnih nagibov v škodo obstoječi zadrugni organizaciji osnovano zvezo podpira in neguje.

+ **Znižane vožne cene za krmo na Kranjsko.** Ministrsko predsedstvo objavlja, da se zaradi dolgotrajne suše na Kranjskem, vsled katere primanjkuje krma, dovoljujejo znižane vožne cene po progah avstrijskih državnih železnic, kakor tudi po dotičnih lokalnih železnicah za krmo. Z južno železnico se glede na znižanje vožnih cen vrše pogajanja. Podrobna določila o znižanju vožnih cen se še objavlja.

+ **Odbor »Slovenske dijaške zveze«** vnovič pozivlje vse redne člane, da se IV. rednega občnega zbora, ki se vrši v petek, 21. velikega srpana ob 4. uri popoldne v Gorici, v hotelu »Central«, zanesljivo polnoštevilno udeležijo. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo odborovo; 3. poročilo revizorjev; 4. volitev novega odbora; 5. sprememba pravil; 6. slučajnosti.

+ **Generalni štrajk po kranjskih papihnicah.** Položaj neizpremenjen. Delavstvo štrajka odločno in močato naprej. Ne ovirajo je spletke tvorniške gospode, ki je pričela postajati, osobito v Vevčah, nasilna, ker nečuveno pritiska na tiste delavce, ki stanujejo v tvorniških hišah, da bi zlomila odpor štrajkujočega delavstva. Trdno smo prepričani, da se ji to ne posreči. Čudno je, da se upa uplívati tvorniška gospoda na delavstvo, češ, da dela

v sporazumu s socialno-demokratskim vodstvom. Socialni demokrati naj povejo, da tvorniška gospoda nima pravice, da nastopa v imenu socialno-demokratske stranke. — V Vevčah je danes zelo živahno. Štrajkujoče delavstvo slavi cesarjev rojstni dan. Že ob 2. ponoči se je zbiralo. Prireja z godbo na čelu, ki igra cesarsko pesem, in pa s črno-žolto zastavo naprej izprevede. Pred orožniško postajo se je zbralo, potem pa korakalo z živio-klici na vladarja pred tvornico. Izprevod se je nato pomikal pred hišo g. župana Dimnika, kjer igra godba cesarsko pesem. Delavke niso korakale v izprevodu, stražile so tvornico. Štrajkujoče delavstvo je slavilo tistega vladarja, ki je podelil ljudstvu splošno volivno pravico, vladarja človekoljuba. Čast takemu delavstvu! Tistih par stavkokazov, ki delajo nečast delavstvu (jih ni niti pet), si seveda delavstvo zapomni. Tako delavstvo zasluži pač boljše usodo, kakor jo ima pod Taussigovim jarmom. Naprej pogumno, neustrašeno do zmage!

+ **Goriški deželni zbor.** »Reichspost« piše: Nekateri listi hite poročati »o silnem razburjenju med liberalnimi Slovenci« radi imenovanja kršč. socialnega Slovenca, deželnega poslanca dr. Gregorčiča, za namestnika dež. glavarja na Goriškem. Od informirane strani se nam k temu poroča, da so liberalni Slovenci po dolgih pogajanjih sami pritrdili imenovanju dr. Gregorčiča, seveda z zahtevo po dveh sedežih v deželnem odboru. Krščansko-socialni Slovenci pa hočejo dovoliti le eno mesto, ker imajo liberalci vseskozi nove, neizkušene člane. O tem se še vrše pogajanja. Enak prepri pod enakimi razmerami glede moči se vrši tudi med italijansko-konservativnimi in italijansko-liberalnimi poslanci radi dveh odborniških mest, ki pripadati Italijanom.

— **Umrla je v Naklem g. Helena Navinšek,** žena organista in posestnika.

— **Slovensko gledališče v Trstu.** G. intendant Knaflič je nastopil daljši dopust. V njegovi odsotnosti bo vodil intendantske posle odbornik g. Engelmann. Redne gledališke vaje prično s 1. septembrom. Sezona se otvori 1. oktobra.

— **Dr. Matko Laginja,** odvetnik, državni in deželni poslanec v Pulju, je 16. t. m. obhajal 25-letnico, kar je prvokrat v istrskem deželnem zboru izpregovoril v materinem jeziku. Gospodu doktorju tudi naše najsrčnejše častitke! Puljski rojaki so mu podarili 400 kron za povzdigo častni karstva, dragoceno zlato uro in verižico in palico iz ebanovine s srebrnim ročajem. Dr. Laginja pravi v svoji javni zahvali v »Omnibusu«, da hoče denar dobro porabiti, ura ga bo spominjala, kako točno treba meriti čas, palica pa, da ne pada, kdor se opira na svoj narod. »Omnibus« prinaša navdušen italijanski in hrvatski uvodnik, posvečen dr. Laginji.

— **Protilaška demonstracija v Trstu ob prihodu Italijanov iz Milana** je dosegla svoj namen. Dokazala je, da Trst ni izključno samolaški. Proti slovenski manifestaciji so bili onemogli iredentovci in socialisti. Zanimivi prizori so bili na Velikem trgu. Na Velikem trgu je laška »elita« od kavarn Specchi in Municipio čakala na slavnj iredentovski spreved. Vsa okna magistrata so bila polna gledalcev. Sicer je bilo na trgu večinoma ljudi, ki so prišli zijala prodajat. In tu, mesto da bi na velikem trgu zagledali regnikole in iredentovce s trikolorami in fanfarami, so nakrat videli pred seboj slovensko maso, vihraje trobojnice in zasliali: »Hej Slovani!« Italijani so okameneli. Nastala je nepopisna panika. Občinstvo pred kavarnami je naenkrat izginilo in s strašansko naglico so potegnili doli rulže kavarn. Slovenci so bili gospodarji Velikega trga. Gospoda na magistratu ni vedela, pri čem da je. In tudi tukaj je rešila italijanstvo Trsta avstrijska policija, ki je potisnila slovensko kolono proti Borznemu trgu. Poroča se, da so se milanski gostje ogorčeno pritoževali nad gostoljubnostjo tržaških iredentovcev. »Piccolo« se je bahal, kako je vse po hotelih in privatnih stanovanjih preskrbljeno za prenočišča 800 gostom. Prišlo pa jih ni 800, marveč kakih 400 ali kaj več in večino teh, pretežno iz boljših krogov, so spravili — v ljudsko prenočišče, kjer se navadno plača 20 stotink za eno noč! Jako veliko gostov je bilo radi tega ogorčeno in so prihajali iskat prenočišča k mnogim slovenskim rodbinam v ulici Farneto. In Slovenci so jih gostoljubno sprejeli. Ali še več. Prišlo jih je tudi nekoliko v »Narodni dom«, kjer so dobili prenočišče v hotelu »Balkan«. Tu so se milanski gostje kaj ostro izražali o razočaranju, ki so je doživeli v Trstu. Vsi italijanski listi so bili radi hujskajočih poročil o iredentovski blamaži konfiscirani. Aretiranih je bilo 71 oseb, med njimi pet Italijanov iz kraljestva. Municipalna delegacija je imela nujno sejo, v kateri se je brzopjavno na ministrstvo pritožila.

— **Semenj v Kandiji** za govedo in prašiče bo prihodnji četrtek, dne 20. t. m. — Gospodarska zveza je županovu pisala, da pošlje svojega odposlanca nakupovat bolj rejeno živino. Živinorejci se s tem opozarjajo.

— **Glavna skupščina družbe sv. Cila in Metoda** je določena na dan 13. septembra t. l. v Ptuj.

— **Vreme je nagajalo** prošle praznike tudi v Zagrebu. Oba dni je deževalo, časih lilo, v nedeljo jutraj pa je padala kakor oreh debela toča, ki je napravila mnogo škode na nasadih in strelah.

— **Sora** je pri Sori narastla ob tem deževju za 1 meter, namreč od 70 cm do 170 cm. Komisijski ogledi in obravnave zaradi uravnave Sore so se vršili začetkom tega meseca.

— **Osleparjeni ameriški Slovenci** — **Bankir Maks Sever pobegnil.** — Iz Amerike poročajo: Dan za dnevom se oglašajo nove žrtve propale »bankovne kuče«
Francesco Zotti in vsaki dan postaja števil njegovih žrtev večje. Zottijev primanjkljaj bo znašal 700.000 dolarjev. Kljub temu, da je »bankarstvo«
spojeno z nešteti neprilikami, ima pa vendarle svojo izredno privlačno silo in marsikdo si skuša postlati po vzoru bankirjev in poslovati z ljudmi, ki prihajajo iz Evrope. Radi tega se ne smemo čuditi, da se tega »rokočelstva«
poprijemajo tudi nekateri Slovenci v ameriški republiki. Čuditi se pa tudi ne smemo, da dosedaj še ni jednemu ni šlo po sreči in da je še vsaki, ki je nastopil to težavno pot, kmalu propadel. Tako naj spomnimo cenjene čitatelje le na slučaj Slander, ki je iz Pennsylvanije pošiljal denar po Zottijevem vzoru, oziroma tako, da denar ni nikdar prišel v domovino. Ko mu je šla voda že v grlo, se je sodil sam. Slovensko »banko«
je prišel v Duluth, Minn., tudi nek Slovenec, imenom Maks Sever. »Banko«
je vodil sam. On je bil ravnatelj, klerk, office boy, pometač in kurilec vse v eni osebi, dočim je svoje poslovanje izročal vsak večer veliki železni blagajni, koja je tvorila drugi del njegove »banke«. Ljudje so mu kolikortoliko zapuili, ako pa kak minnesotski Slovenec ni hotel zaupati, oziroma ako je dvomil o trdnosti Severjeve »banke«, mu je Sever enostavno pokazal veliko blagajno, ki je bila iz železa in tako trdna, da v njej denar niti zgoreti ne more. Vsed tega je tekom časa dobil nekoliko »mušterij«, in sicer slovenskih in črnogorskih. Kljub vsemu pa njegova »banka«
ni prosperirala, ljudje so se pričeli prav tako, kakor pri bankerotnem Zottiju, pritoževati, da njihov denar ni prišel v staro domovino. Zopet drugi so zahtevali, da se vrne naloženi denar. Sever je zatrjeval, da je njegova »banka«
trdna, da jej niti kriza ne more škodovati, in da je najbolje, ako v njej pušče svoj denar, ker ako ga hranijo doma, se prav lahko pripeti, da jim ga kedo ukrade. Končno pa tudi to ni pomagalo in nedavno je nekega dne »banka«
v obliki in osebi Slovenca Maks Severja neznano kam izginila. V »bančnej kuči«
ostala je le še velika železna blagajna, v kojoj denar niti zgoreti ne more — toda blagajna je bila — prazna, kajti denar, ki je bil v njej, je odšel z »banko«
v osebi Severja proti New Yorku in potem Bog ve kam. Ko je »banka«
v osebi Severja izginila, so njegovi lokal naravno zaprli in vlagatelji denarja so prihajali ogledovat si veliko prazno blagajno. Kolika je zguba po Severju varanih žrtev, nam ni znano, vendar pa, kakor se zatrjuje, ne more biti velika, kajti zaupanje ni bilo baš veliko. Kakor rečeno, pojavilo se je sedaj ob krizi tudi med Slovenci več takih »bankirjev«, kajti ako človek ne more že dobiti poštenega dela, potem zamore še vedno pričeti »bankovati«
po vzorih ubeglega Severja in bankerotnega Zottija.

— **Bik ga je nabodel na roge.** Janeza Zupančiča posestnika iz višnjegorske okolice je zbesneli bik nasadil na roge in ga tako obdelal, da je Zupančič v novomeški bolnici umrl. Zupančič zapuša 11 otrok.

— **Nadučiteljska služba** je razpisana na petrazrednici v Mokronogu. Tovariši oglasite se! Nova šola, krasna lega zunaj trga. Nadučitelj ima stanovanje v novi šoli, ki obstoji iz treh krasnih sob poleg kuhinje in družih shramb.

— **Zlatomašnik č. g. Jožef Buh**, naš odlični ameriški rojak, je prišel na obisk v staro domovino, kjer ostane preko zime pri svojih sorodnikih in znancih. Ključemo mu prirčno: Dobro došel! — Iz Amerike je došlo na g. zlatomašnika neko pismo. Prosimo, naj se g. zlatomašnika na to opozori.

— **Sokol z »marelo«** se je produciral v soboto v Kranju, ob priliki izleta gorenjskih sokolskih društev. Po traku, ki ga je nosil na prsih, se mu je poznalo, da je iz Radovljice. Mi »možu«
sicer ne zamerimo, če se mu je škoda zdelo uniforme, zlasti že zato ne, ker najbrže niti njegova ni bila! Ne bo dolgo do tega, ko se bo vpe-

ljala med »Sokole«
lepa navada, da bodo pri vsakem zletu rabili dežnike, saj jih pri vsaki prireditvi neusmiljeno pere. Da pa ne bo v barvah preveč disharmonije, jim svetujemo, naj si omislijo prave kranjske »rdeče marele z fušpanom«, ki jim bodo služili tudi, kadar bo kak Sokol napadal na cesti mirne ljudi. Močne so dovolji!

— **Popolna razprodaja pletarskih izdelkov** se je pričela 15. t. m. v jubilejni pletarski razstavi v Radovljici. Kdor si želi nabaviti lepega in zanimivega pletiva, naj še vporabi zadnjo priliko, da obišče razstavo, ki se sme smatrati ena najbolj zanimivih v tej stroki domače umetniške obrti. Razprodaja traja le do 1. septembra, ker s tem dnem prične novi tečaj v c. kr. pletarski šoli, v kateri je nameščena razstava. Cene znižane.

— **Poročil se je** nadučitelj g. Rudolf Zorc iz Predoselj z gdnico Katrico Štercin iz Kaplje vasi.

— **Nove vojaške gradnje v Pulju** misli vlada izročiti zopet italijanskim podjetnikom, ki bodo nastavliali v prvi vrsti regnikole za delavce ter jih dobro plačevali, dočim naše ljudstvo strada. Pa tudi špijonaža bo cvetela. V Valdefiga pri Pulju zida sedaj vojna mornarica kos pristanišča. Čuje se pa, da odstopi vojna uprava nadaljna dela tvrdki »Faccanoni in dr.«
iz Italije, ki dela tudi tržaško pristanišče in je igrala veliko ulogo pri alpski železnici, kjer so delali italijanski častniki preobčeni kot delavci. Trozvezno prijateljstvo rodi zares čudne sadove!

— **Zopet »regnicolo«
smrtno ranil Slovenca.** V Trstu je v gostilni »Adolf«
v ulici S. Caterina v nedeljo zvečer nastal med nekaterimi gosti prepir radi političnih vprašanj. Prepir je še nadaljeval na cesti in tu je bil Karl Fürst, 34-leten slikar, o katerem se zatrjuje, da je slovenske narodnosti, smrtno zaboden v trebuh. Sprejeli so ga v X. oddelek bolnišnice, kjer umira. Na cesti so našli dolgo bodalo, zamazano s krvjo. Sodi se, da je ranitelj nek »romagnol«. Policija mu je na sledu, ker ga mnogi poznajo.

— **Stotnika Böhma**, katerega so v bližini Vidma na Laškem aretirali, ker so sumili, da je ogleduh, so izpustili. Dokazal je, da je na dopustu in da je napravil navadno turistovsko potovanje.

— **Odlikovan ognjegasec.** G. Janez Meze v Spodnjem Logatcu je dobil častno svetinjo za 25-letno delovanje kot ognjegasec.

Štajerske novice.

š **Duhovske izpremembe.** P. Juvenal Pihler je prestavljen kot pridigar k Sv. Trojici v Slov. Goricah; p. Kasijan Zemljak ostane v Mariboru; preč. g. Janez Bohanec je imenovan dekanom v Šmarju pri Jelšah; č. g. Franc Dobršek, misijonar, je sprejet v lavtinsko škofijo. Č. g. o. Engelbert Polak, minorit, je prestavljen z Dunaja v Gradec.

š **V pokoj stopi** g. Gabrijel Majcen, profesor na učiteljski v Mariboru.

š **Davek na mačke.** Nek penzionist, ki se bavi v svojih prostih urah z reševanjem težkih fin. problemov, predlaga, naj graška občina, kateri gre vedno trda za denar, upelje davek na mačke. To utemeljuje s tem, da se število mačk v Gradcu silno množi, odkar je davek na pse tako visok, nadalje, da mačke lovijo in zatirajo tiče in da s svojimi koncerti motijo nočni mir, torej davek na nje, s tem, meni dotičnik, bo pomagano občini, tičkom in spanja potrebnim gračanom. Pa menda tudi mišim in podganam.

lj **Celjska nemščina.** »An das Pollizei Direktktion Leibach Erlaube ih mir Anzufragen ob die M. N. Wohnhaft ist und Was vorein Gescheit si vihert bitte die Löblihe Direktion um die Antwort zeichne, J. P.«
— Mati Germanija, zjoči se nad takim krasnim jezikom svojih sinov v nemškem Celju!

Ljubljanske novice.

lj **Cesarjev rojstni dan** se je danes v Ljubljani slovesno praznoval. Dopoldne so prisostvovali sv. maši načelniki uradov z uradništvom. Z javnih zgradb vihrajo cesarske in deželne zastave. Častniški zbor je imel v hotelu »Union«
sijajen banket. Zvečer ob 8. uri je v veliki dvorani hotela »Union«
velik koncert vojaške godbe.

lj **Seja ženskega telovadnega odseka** je jutri ob pol 8. uri zvečer. Odbornice naj se je blagovolijo udeležiti polnoštevilno.

lj **Samoumor na pokopališču.** Ustrelil se je včeraj popoldne na tukajšnjem pokopališču pri sv. Križu g. Josip Švič, uradnik pri Petru Majdiču v Celju. Na neki listek je napisal: Vzrok smrti dr. Keppa, okrožni zdravnik v Velenju. — Zapuša vdovo, ki je babica v Gabrijcu pri Celju, in

enega otroka. Ustrelil se je v srce ter bil takoj mrtev.

Od druge strani se nam poroča: Sinoči se je pri sv. Križu na pokopališču ustrelil zasebni uradnik g. Jožef Švič, rojen dne 8. januarja 1881. pri Sv. Martinu v Rožni dolini pri Celju, pristojen v Ljubnico pri Celju. Nesrečnež je poslal svoji ženi pismo, katerega vsebina mora ganiti tudi še tako trdo srce. Ljubil jo je, ljubil je svojega sinčka, iz dna svoje duše. Ženska slabost, ljubosumne solze njegove ljubljene žene so tirale mladega moža v smrt. Še v zadnjem pismu ji pove, da je bil zvest mož, a menda nekoliko prerahločuten. Obrazloži ji do vinarja svoje ugodne finance in potem se, še minuto, smrti zabeležujoč in priporočujoč se edino ženini in sinčkovim molitvi — loči s sveta.

lj **Beda na Barju** je vsled nastopivše vode velikanska. Voda stoji na Barju en meter visoko, uničen je krompir, fižol in ajda. Tudi ob otavo je vsled tega Barjan. Pri povodnji pred par tedni ni voda napravila toliko škode kot nali v zadnja dva praznika. V hlevih je živina do trebu-hov v vodi. Nakrat narastla, iz Notranjske došla voda, je udrila tudi v stanovanja. Tudi danes ponoči je voda še naraščala. Pomoč je nujno potrebna in upamo, da bode vlada ozirala se na takojšnje posredovanje naših poslancev.

lj **Vojaška vest.** Artiljerijski brigadir Janda se je včeraj zvečer pripeljal v Ljubljano ter se nastanil v hotelu »Union«.

lj **Umrla** je Josipina Vrhovec, rojena Klančnik, soproga hišnega posetnika in dimnikarskega mojstra v Rožni dolini.

lj **Umrl** je včeraj v deželni bolnišnici 79-letni posestnik Ivan Zajc, kateremu je vlak zlomil obe nogi.

lj **Načelnik mestnega stavbenega urada v Monakovem, Karol Pevc**, rodom Slovenec iz Dolskega pod Ljubljano, je umrl v Monakovem koncem prejšnjega meseca.

lj **Cirkus Villand** na Miklošičevi cesti je imel včeraj dobro obiskano predstavo. V Ljubljani je bilo še malo tako dobrih cirkusov in je obisk cirkusa zelo priporočati. Posebno pozornost vzbujajo medvedje kot akrobati, klovn, ekvilibristi, biciklisti. Tudi druge točke, kakor kolesarski akrobati Michele et Sandro s saltomortale s kolesom, ravnatelj Villand s svojim bogatim sporedom, izborni dresirani konji in veliko število umetnikov vzbujajo splošno zanimanje. Danes ob 8. uri zvečer je zopet predstava.

lj **Kolo je bilo ukradeno** danes dopoldne slugi v »Vzajemni zavarovalnici«, Ivanu Jakopiču. Kolo je stalo v veži v Medjatovi hiši na Dunajski cesti, je še dobro ohranjeno, tvrdke »Britania«
in je vredno 160 kron.

lj **Pokopali** so včeraj popoldne gospo Josipino Vrtovec, rojeno Podkrajšek.

lj **Umrli so:** Alojzija Drinovec, 52 let, Marije Terezije cesta 6. — Amalija Dermastja, delavka, 18 let, Krakovski nasip 10. — V bolnici: Anton Nadežet, kajžar, 56 let. — Fran Smertnik, gosteč, 64 let.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje danes, 18. avgusta, pri večerni predstavi »The Elite Biograf«
na vrtu hotela pri Maliču. Začetek ob 8. uri zvečer.

NENADNA SMRT TURŠKEGA VOJNEGA MINISTRA.

Novi turški vojni minister maršal Redšeb paša je nagloma umrl. Zdravniki so konstatirali angina pectoris. Truplo preiščejo, ker nekateri sumijo, da je bil zastrupljen.

BOLGARSKO-TURŠKO POBRATIMSTVO.

Iz Sofije poročajo: Bolgarski častniki v Küstendilu so obiskali častnike turške posadke v Kumanovu. Med častniki je prišlo do vrlo prirčnih izrazov pobratimstva. Bolgarski častniki so nazdravili novi ustavi in sultanu, ki je dal ustavo.

Znanost in umetnost.

Vabilo na cerkvenoglasbeni poučni tečaj, katerega priredi »Cecilijino društvo«
v Ljubljani od dne 1. do 4. septembra v dvorani »Katol. društva rokodelskih pomočnikov«
(Komenskega ulice št. 10.). Načrt: 1. Gregorianski koral. (Njegov postanek, starost, razvitek in uporaba.) Predava blag. gosp. dr. Josip Mantuani, uradnik c. kr. dvorne knjižnice na Dunaju. 2. Gregorianski koral: a) Kratek pregled teorije; b) Praktične vaje v proizvajanju koral. Pripravlja se slovesna koralna maša VIII. in festis duplicibus (de Angelis, 5. ton. način) s primernimi izpremenljivimi spevi (Introitus, Graduale, Offertorium, Communio). Pevanje nekaterih psalmov. Prosa »Salve Mater«
in koralna »Češčena bodi Kraljica«
s slovenskim besedilom. c) Harmonizacija koral, teorija in praksa. Predavata č. gg. Frančišek Trop, stolni kapelnik in Mariboru,

in Frančišek Kimovec, prefekt v Alojzijevešči v Ljubljani. 3. Figuralno petje. Teoretično se obravnava in sproti praktično izvaja, kako se lepo in umetno poje, kako se ravna s pevci, da se doseže lepo petje, ne le pravilno po notah; kako jih navaditi pravilnega izgovarjanja, lepe deklaracije, vnesene agogike; kako odstraniti napake, ki jih naši pevci k pouku seboj prineso. Predava absolvirani konservatorist č. gosp. Stanko Premrl. 4. Parktični migljaji za učitelje in učence pri igri na glasoviru in orglah. Predava blag. gosp. Anton Foerster, vodja stolnega kora in orglarske šole v Ljubljani. 5. Glavna liturgična pravila za cerkveno petje in glasbo z ozirom na Motuproprio Pija X. z dne 22. decembra 1903. Predava kanonik dr. Andrej Karlin. 6. Orgle. Praksa igranja. Teorija raznih sestavov; kako izrabljati pnevmatične orgle, kako odstraniti napake itd. Ogledovanje orgel pod vodstvom strokovnjaka. Predava čast. gosp. Fr. Kimovec, praktično razkazuje g. Ivan Milavec, orglarski mojster v Ljubljani. 7. Produkcija predelane materiala in sicer: a) slovesna koralna maša dne 4. septembra v stolnici; b) zabavni večer v četrtek dne 3. septembra z naučenim figuralom na vrtu hotela »Union«. V petek, dne 4. septembra se bode vršil jutraj po slovesni sv. maši XIV. občni zbor »Cecilijinega društva«
v dvorani »Katol. društva rokodelskih pomočnikov«. Poučni kurz se prične dne 1. septembra ob 8. uri. Udeležniki naj se prijavijo »Cecilijinu društvu«
v Ljubljani (Poljanska cesta št. 4). Za izvenljubljanske udeležnike bo preskrbel lokalni odbor brezplačno stanovanje. Dnevni red se bode izročil vsakteremu udeležniku dne 1. septembra ob začetku tečaja.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEV ROJSTNI DAN.

Dunaj, 18. avgusta. Cesarjev rojstni dan se je danes tu in po celi državi izredno slovesno obhajal.

SCHÖNERER IZSTOPIL IZ NEMŠKE TELOVADSKÉ ZVEZE.

Heb, 18. avgusta. Jurij Schönerer je izstopil iz zveze nemških telovadnih društev, katero je sam ustanovil. Vzrok: člani nemške telovadske zveze nočejo več gojiti Schönererjevega kultura.

OVACIJE »KOPNIŠKEMU STOTNIKU«.

Berolin, 18. avgusta. O dohodu pomiloščenega »kopniškega stotnika«
čevljarja Voigta v njegovo domačo občino Rixdorf opračajo, da je prebivalstvo napravilo Voigtu velikanske ovacije. Ljudstvo je prihajalo na vozovih, avtomobilih in peš, da vidi slavnega čevljarja. Gnječa na ulicah je bila smrtnonevarna ter je morala policija peš in na konjih nekaj ulic zapreti. Avtomobili, vozovi so se ustavili pred hišo njegove sestre. Na stotine pisem, vizit, pesmi in cvetlic je bilo poslano za Voigta na sestrin dom. Voigt je vsled velike množice mogel priti še-le zvečer domov. Do večera je došlo za Voigta 100.000 mark darov, poleg tega mu je gospa Wertheim zapustila mesečno rento 100 mark. Voigt se sedaj poroči z gospo Riemer.

UKRADEN DINAMIT.

Zagreb, 18. avgusta. V Podsusedu je bilo ponoči ukradenih 18 kg dinamita. O storilcih ni sledu.

BRZOJAVLJENJE BREZ ŽICE.

Pariz, 18. avgusta. Dosedanji poizkusi brzojavljenja brez žice v velikem obsegu niso povoljno izpadli. Doslej se more uspešno brzojavljati brez žice samo v okrožju 18 do 20 km.

TOČA UBILA LJUDI IN ŽIVINO.

Temešvar, 18. avgusta. V okraju Hunyady je kot pest debela toča ubila dva pastirja. V nekaterih občinah je toča pobila tudi mnogo živine.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 18. avgusta.

Pšenica za oktober	11-22
Pšenica za april	11-60
Rž za okt.	9-27
Oves za okt.	8-15
Koruzna za maj l. 1909	7-12

Efektiv: nesprem.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm.

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
17	9. zveč.	736-2	14-1	sl. zah.	jasno	
18	7. zjut.	38-0	10-1	sl. vzjv.	megla	0-0
	2. pop.	37-2	23-1	sr. jvzh.	pol. obl.	

Srednja včerašnja temp. 14-50, norm. 18-70.

